

Klima- og miljødepartementet
Postmottak@kld.dep.noVår dato
2020-09-15Vår ref.
023/1

Deres dato

Deres ref.

Innspill fra Standard Norge til nasjonal strategi for sirkulær økonomi

Vi viser til Klima- og miljødepartementets oppfordring om å gi innspill til ovennevnte strategi.

Innenfor internasjonal standardisering er det igangsatt en rekke standardiseringsprosjekter som vil kunne bidra til felles rammeverk for den sirkulære økonomien. I vårt innspill til departementet vil vi gi en kortfattet redegjørelse for dette arbeidet.

Internasjonalt standardiseringsarbeid

ISO (den internasjonale standardiseringsorganisasjonen) etablerte i 2018 en standardiseringskomité for sirkulær økonomi, ISO/TC 323, Circular economy. Per i dag er 81 land involvert, deriblant nær sagt alle land i EØS-området, alle vesentlige industriland og et stort antall utviklingsland. Det betyr at de standardene som utvikles i praksis vil bli helt vesentlige verktøy for innføring og videreutvikling av sirkulær økonomi i Europa og resten av verden. I og med at materialflyt, verdikjeder og handel i så stor grad har internasjonal karakter, er det avgjørende viktig at de redskapene som brukes også har et internasjonalt nedslagsfelt. Det er her standardisering spiller en nøkkelrolle.

I CEN (den europeiske standardiseringsorganisasjonen) er det under etablering standardiseringsaktiviteter knyttet til bygg- og anleggsbransjen. Gjennom EUs Green Deal utpekes bygg og anleggssektoren som en av flere ressursintensive sektorer hvor tiltak prioriteres. Etablering av et europeisk standardiseringssamarbeid for sektoren vil kunne resultere i standarder som integrerer sirkulær-økonomiske prinsipper gjennom hele verdikjeden, og legger til rette for systemer og verktøy til støtte for bransjen.

Nasjonalt arbeid

Standard Norge har etablert en nasjonal speilkomité SN/K 583, Sirkulær økonomi, som følger det internasjonale arbeidet tett. Komiteen har 28 medlemmer, og er bredt sammensatt. I den nasjonale speilkomiteen diskuteres viktige problemstillinger knyttet til internasjonalt arbeid, den utvikler kommentarer til standardforslag og den gir innstilling ved avstemninger.

Standardiseringsprosjekter

Tidlig i 2020 ble det satt i gang fire internasjonale prosjekter:

- Sirkulær økonomi – Rammeverk og prinsipper for implementering
- Sirkulær økonomi – Retningslinjer for utvikling av nye forretningsmodeller og verdikjeder
- Sirkulær økonomi – Retningslinjer for måling av sirkularitet
- Sirkulær økonomi – Prestasjonsbasert tilnærming – Analyse av case studies

Videre diskuteres det en rekke nye prosjekter. Stikkord for noen av disse vil være:

- ledelsessystem for sirkulær økonomi
- sirkulær økonomi og klimaendringer
- sirkulær økonomi og biologisk mangfold
- industriell symbiose
- materialstrømsregnskap
- verdikjeder, opprinnelsesgarantier og sporbarhet
- sirkulær økonomi, digitalisering og kunstig intelligens (mulig norsk initiativ)
- sirkulær økonomi, regionale tilpasninger og bransjespesifikke løsninger
- sirkulær økonomi og (motivering for) atferdsendringer

Utfordringer i standardiseringsarbeidet

Standardiseringsarbeid knyttet til sirkulær økonomi i regi av Standard Norge har så langt ingen ekstern finansiering. Dette innebærer at det på sikt vil være vanskelig for Standard Norge å følge opp standardiseringsarbeidet på dette området.

I den nasjonale speilkomiteen for sirkulær økonomi er de fleste interessentene i samfunnet representert bortsett fra myndighetene. Standardiseringsarbeidet er basert på deltakelse fra alle interessenter i samfunnet. På et så viktig samfunnsområde som sirkulær økonomi er det viktig at også representanter fra myndighetene deltar.

Generelt om standarder og standardisering

Standard Norge utvikler standarder på de fleste områder i samfunnet. Vi er en nasjonal standardiseringsorganisasjon, og det norske medlemmet i CEN, den europeiske standardiseringsorganisasjonen og ISO, den globale standardiseringsorganisasjonen.

En standard er en felles «oppskrift» eller et felles regelsett som aktørene i bransjen blir enige om. Standarder bidrar til systematisering, effektivisering og forenkling i næringslivet og samfunnet. En studie fra 2018¹ viser at standarder bidrar til økonomisk vekst og produktivitet. Studien, som er gjort i de nordiske landene, viser at standarder er knyttet til 28 prosent av veksten i BNP og 39 prosent av veksten i arbeidsproduktivitet de siste 40 årene. Disse effektene kommer blant annet som følge av at standarder er en effektiv måte å spre kunnskap og beste praksis i hele markedet, samt at det bidrar til enklere skalering av teknologi og løsninger.

Standarder utformes gjennom konsensusbaserte prosesser der alle relevante interessenter har mulighet til å delta. Dette bidrar i stor grad til at standardene tas i bruk fordi partene har vært involvert i prosessene med å finne de riktige løsningene. Gjennom Standard Norge skjer denne utviklingen i samsvar med internasjonalt anerkjente prosedyrer. Vi er ansvarlig for at standardene revideres jevnlig slik at de er i samsvar med utviklingen nasjonalt og internasjonalt. I EU har man i flere tiår benyttet standardisering som metode for harmonisering og forenkling av regelverket. Innenfor en rekke områder er det blant annet gjennom det europeiske standardiseringsarbeidet etablert de samme spilleregler for virksomheter i hele Europa.

¹ Menon-publication no. 31/2018 "The influence of standards on the Nordic economies".

Standard Norge samarbeider gjerne videre med Klima- og miljødepartementet for å sikre at standarder kan bidra i arbeidet for en sirkulær økonomi.

Med hilsen
for Standard Norge

Anne Kristoffersen